

LITERATURA

- GRULICH V. (2017): Červený seznam cévnatých rostlin ČR. – In: Grulich V. & Chobot K. (eds), Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. *Příroda* 35: 75–132.
- KAPLAN Z., DANIHELKA J., ŠTĚPÁNKOVÁ J., BUREŠ P., ZÁZVORKA J., HROUDOVÁ Z., DUCHÁČEK M., GRULICH V., ŘEPKA R., DANČÁK M., PRANČL J., ŠUMBEROVÁ K., WILD J. & TRÁVNÍČEK B. (2015): Distributions of vascular plants in the Czech Republic. Part 1. *Preslia* 87: 417–500.
- TKÁČIKOVÁ J. (2015a): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2015. Ms., 45 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2016): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2016. Ms., 40 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2017a): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2017. Ms., 49 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2017b): Sítové mapování cévnatých rostlin v části okresu Vsetín mimo CHKO Beskydy. Výsledky z let 2013–2017. *Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS* 6, Příloha 1: 1–56.
- TKÁČIKOVÁ J. (2018): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2018. Ms., 46 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J. (2019): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2018. Ms., 45 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J., DANČÁK M., HLISNIKOVSKÝ D. & HLAVATÁ J. (2014): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy v roce 2014. Ms., 17 pp. [Depon. in: Odbor životního prostředí KÚ Zlín.]
- TKÁČIKOVÁ J., DANČÁK M., KOCIÁN P. & HLISNIKOVSKÝ D. (2013): Sítové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín. Ms., 14 pp. [Depon in: Muzeum regionu Valašsko, Valašské Meziříčí.]

Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti v roce 2019

Moravskoslezská pobočka České botanické společnosti (dále MSP ČBS) je součástí dobrovolné výběrové organizace Česká botanická společnost, z. s. Pobočka sdružuje zájemce o botaniku především z oblasti severní, střední a východní Moravy a Slezska. K hlavním aktivitám pobočky patří pořádání terénních exkurzí, workshopů, determinačních setkání, vícedenních floristických minikurzů i dalších akcí, jejichž cílem je podporovat a rozvíjet botanickou činnost v regionu Slezska a severní Moravy. Tento cíl pomáhá naplňovat také vydávání pobočkového časopisu pod názvem *Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS*.

První akce pobočky v roce 2019 byla již tradičně spojena s výroční schůzí, která proběhla 16. II. 2019. Z důvodu rekonstrukce zámku Kinských ve Valašském Meziříčí proběhlo setkání v Olomouci (Pedagogická fakulta UP Olomouc). Součástí tohoto setkání byl stejně jako v předchozích letech také blok přednášek a krátkých sdělení, rozdělených do tří tematických celků: Historický vývoj flóry a vegetace, Ochrana přírody a Floristika:

Historický vývoj flóry a vegetace

- Michal Hájek a Petra Hájková (PřF MU Brno): Přehled současného výzkumu pozdně-glaciální a holocenní historie vegetace severní Moravy a Slezska
- Zbyněk Hradílek (UP Olomouc): Pravěké mechy v neolitické studni u Uničova
- Jana Tkáčiková (Muzeum Beskyd FM) a Svatava Kubešová (MZM Brno): Nálezy mechorostů v historických budovách

Ochrana přírody

- Jan Vrbický (AOPK Olomouc): Jednorázová opatření k podpoře přesličky různobarvé (*Equisetum variegatum*) u Moravičan a Tovačova
- Miroslav Zeidler (UP Olomouc): Lze obnovit (sub)alpínská společenstva lokálním odkácením nepůvodní kleče v Hrubém Jeseníku?
- Jan Lukavský (AOPK ČR Ostrava): Letnění rybníků v CHKO Poodří na příkladu Velký Váček

Floristika

- Petr Kocián (Nový Jičín): Nálezová databáze
- Zbyněk Lukeš (Metylovice): Zajímavé nálezy v okolí Metylovic, v Beskydech a na Osoblažsku v roce 2018
- Petr Kocián (Nový Jičín): Novinky v publikacích za rok 2018

Během roku 2019 proběhlo devět floristických exkurzí, jak v samostatné režii pobočky, tak ve spolupráci s dalšími státními i nevládními organizacemi, z nichž tři exkurze byly zaměřeny na mechorosty a lišejníky. Uskutečnil se také třídní floristický minikurz v oblasti Králického Sněžníku. Tradičně v podzimním termínu organizované determinační setkání bylo v roce 2019 přesunuto na jarní období. Nově proběhlo předvánoční setkání spojené se zhodnocením botanické sezóny 2019 (Obr. 1 až 7).

PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH AKCÍ V KALENDÁŘNÍM POŘADÍ

16. III. 2019 – Determinační setkání – jednoděložné geofyty – *Gagea*, *Muscari*, *Ornithogalum*, *Scilla*, Vlastivědné muzeum v Olomouci. Lektor: Michal Hroneš.

13. IV. 2019 – Bryologická vycházka do PP Bludný a PR Smrdutá v Hostýnských vrších. První exkurze roku 2019 měla původně směřovat do skalnatých svahů PP Bludný a PR Smrdutá, ale 13. dubna panovaly na lokalitě téměř zimní podmínky s nesouvislou sněhovou pokrývkou a teplotami jen těsně nad bodem mrazu. Proto byla exkurze zkrácena a prozkoumali jsme čtyři mikrolokality pouze ve spodní části PP Bludný. I přes nepříznivé počasí jsme pořídili soupis mechorostů. Vedoucí exkurze: Zbyněk Hradílek a Jana Tkáčiková.

11. V. 2019 – Exkurze za orchidejemi do Kateřinic. Navštívili jsme pěnovcové luční prameniště a mokřadní louku v PR Dubcová. Pokračovali jsme do osady Požariska. Viděli jsme zástupce vstavačovitých (*Dactylorhiza majalis*, *Orchis mascula*, *O. morio* a další). Vedoucí exkurze: Jana Tkáčiková.

18. V. 2019 – Bryologicko-lichenologická exkurze na Klepáč na Králickém Sněžníku – společná exkurze MSP ČBS, Muzea Šumperk a Univerzity Hradec Králové. Bryologicko-lichenologická exkurze vedla na Klepáč (Klepý, Trójmorski Wierch, 1144 m n. m.) v pohoří Králického Sněžníku. Vedoucí exkurze: Magda Zmrhalová a Josef P. Halda

25. V. 2019 – Exkurze do nejvýchoďnějšího výběžku Tršické pahorkatiny – společná exkurze MSP ČBS a Katedry botaniky PŘF UP v Olomouci. Cílem exkurze byl průzkum nejvýchoďnější části Tršické pahorkatiny mezi Veselíčkem a Dolním Újezdem. Z území je uváděna řada teplomilných acidofytů, např. *Aira caryophyllea*, *Allium lusitanicum* a *Antennaria dioica*. Vedoucí exkurze: Michal Hroneš a Martin Dančák.

8. VI. 2019 – Exkurze po zajímavých bezlesých enklávách aneb z bláta do louže kolem Smradlavé – společná exkurze MSP ČBS a CHKO Beskydy. Proběhl průzkum lučních mokřadů v osadě Salajka, rašelinných a podmáčených biotopů v údolí potoka Smutná a Smradlavá a v okolí Maxovy nádrže. Vedoucí exkurze: Veronika Kalníková a Marie Popelářová.

14.–16. VI. 2019 – Floristický minikurz na úpatí Králického Sněžníku a Vrbenských rozsoch. Již tradiční třídní floristický kurz se v letošním roce uskutečnil na podhorských loukách v dosud málo systematicky studované oblasti. Zájmová oblast se nacházela mezi NPR Králický Sněžník

Obr. 1: Výroční setkání pobočky v Olomouci, v popředí Zbyněk Hradílek. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 1: Annual meeting in Olomouc, Zbyněk Hradílek in front. Photo: J. Tkáčiková.

a Sokolským hřbetem a z polské strany ji ohraničovalo několik typů chráněných území. Moravská oblast byla dosud ve stínu botanicky i zoologicky navštěvovanějších míst. K nejcennějším místům, která byla během kurzu k vidění, patří vegetace podhorských pramenišť se všemi druhy

mokřadních zdrojovek (*Montia fontana* subsp. *fontana*, *M. f.* subsp. *amporitana* a *M. f.* *nothosubsp. variabilis*). Zorganizovali: Petr Petřík a Martin Mokrejš.

20. VII. 2019 – Exkurze na Ondřejník. Trasa dlouhá asi 10 km vedla od Solárky přes Skalku a zpět. Exkurze byla zaměřena na lesní a mokřadní společenstva Beskyd a Beskydského podhůří, byla snaha ověřit výskyt řady druhů, např. *Aconitum firmum* subsp. *moravicum*, *Montia fontana* a *Malaxis monophyllos*. Vedoucí exkurze: Zbyněk Lukeš.

17. VIII. 2019 – Exkurze do údolí potoka Bělídlo u Domašova nad Bystřicí. Exkurze směřovala na lokality dvou vzácných druhů starčeků *Senecio sarracenicus* a *S. paludosus*. Vedoucí exkurze: Martin Dančák a Michal Hroneš.

21. IX. 2019 – Mykologická exkurze v Oderských vrších. Navštívili jsme PP Na Čermence a protilehlé svahy okolo bývalého břidlicového lomu. Dále asi 3 km vzdálenou PP Vrásový soubor v Klokočůvku. K nejzajímavějším druhům v minulosti nalezených na těchto lokalitách patří *Bertia moriformis*, *Cantharellus friesii*, *Inonotus cuticularis*, *Lentinellus castoreus*, *Mycena crocata* a *Ossicaulis lignatilis*. Vedoucí exkurze: Jiří Lederer.

5. X. 2019 – Bryologická exkurze na Starojický kopec – společná exkurze MSP ČBS a Moravského zemského muzea v Brně. Trasa vedla po žluté turistické značce na zřícenině hradu Starý Jičín. Prozkoumali jsme

Obr. 2: Determinační setkání – jednoděložné geofyty *Gagea*, *Muscari*, *Ornithogalum*, *Scilla* – ve Vlastivědném muzeu v Olomouci, 16. III. 2019. Lektor Michal Hroneš s živými rostlinami rodu snědek (*Ornithogalum*). Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 2: Determination meeting – monocotyledonous geophytes *Gagea*, *Muscari*, *Ornithogalum*, *Scilla* – in the National History Museum in Olomouc, 16.iii.2019. Lecturer Michal Hroneš with live plants of the genus *Ornithogalum*. Photo: J. Tkáčiková.

Obr. 3: Účastníci terénní exkurze za orchidejemi do Kateřiníc, 11. V. 2019. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 3: Participants of orchids field excursion in Kateřinice village, 11.v.2019. Photo: J. Tkáčiková.

zalesněné svahy a areál zříceniny. Jednalo se převážně o bazický podklad (vápnité slepence a pískovce). Vedoucí exkurze: Svatava Kubešová a Jana Tkáčiková.

7. XII. 2019 – Setkání nad herbářovými položkami a zhodnocení botanické sezóny 2019. Na setkání, které proběhlo ve

Vlastivědném muzeu v Olomouci, zazněla přednáška Botanika na konci světa aneb krátký exkurz do flóry Patagonie – přednášející: Michal Hroneš. Dále proběhla prezentace zajímavých nálezů mechorostů i cévnatých rostlin a určování herbářových položek.

DALŠÍ AKTIVITY A DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE

V roce 2019 pokračovalo zapisování do Nálezové databáze Moravskoslezské pobočky ČBS (www.nalezovka.cz). K 30. XI. 2019 obsahovala databáze celkem 34 331 floristických záznamů. Pokračovala spolupráce s projektem PLADIAS o výměně dat, kdy Nálezová databáze Moravskoslezské pobočky ČBS je jedním z datových zdrojů pro tvorbu map rozšíření cévnatých rostlin ČR. Také v roce 2019 proběhl další import dat z Nálezové databáze Moravskoslezské pobočky ČBS do centrální databáze projektu PLADIAS. Garantem a správcem databáze je Petr Kocián. Nálezová databáze Moravskoslezské pobočky ČBS byla prezentována formou posteru na celostátní konferenci ČBS v Praze ve dnech 30. XI. až 1. XII. 2019 – poster připravili Petr Kocián a David Hlisnikovský.

V únoru 2019 vyšly Zprávy Moravskoslezské pobočky ČBS č. 8. Nové číslo pobočkového zpravodaje přineslo na 64 stranách podrobné výsledky a postřehy z exkurzí, které proběhly v roce 2018, i další botanické materiály a data vztahující se k regionu působnosti pobočky.

Obr. 4: Potvrzení lokality vstavače kukačky (Orchis morio) během terénní exkurze Moravskoslezské pobočky ČBS, 11. V. 2019. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 4: Confirmation of locality Orchis morio during a field excursion of Moravskoslezská pobočka (branch) of the Czech Botanical Society, 11.v.2019. Photo: J. Tkáčiková.

Obr. 5: Účastníci bryologicko-lichenologické exkurze na Klepáč na Králickém Sněžníku 18. V. 2019. Foto: M. Zmrhalová.
 Fig. 5: Participants of bryology-lichenology excursion to Klepáč in Králický Sněžník Mts 18.v.2019. Photo: M. Zmrhalová.

ky. Redakční rada Zpráv MSP ČBS pracovala ve složení Veronika Kalníková (předsedkyně redakční rady), Michal Hroneš, Jiří Kocián, Petr Kocián (technický redaktor), Svatava Kubešová, Jakub Salaš (jazykový redaktor) a Jana Tkáčiková.

V roce 2019 pobočka zaštitila pokračování projektu zaměřeného na floristický průzkum území vsetínského okresu – Síťové mapování cévnatých rostlin v okrese Vsetín mimo CHKO Beskydy. Tomuto projektu je věnována samostatná stránka www.mapovaniivs.cz, kde jsou v průběhu let postupně zveřejňovány zjištěné výsledky.

Podrobné zprávy o aktivitách pobočky jsou průběžně umístovány na webových stránkách pobočky (www.ms-cbs.cz), které spravuje Petr Kocián. Na stránkách jsou k dispozici jak organizační informace (členství, poplatky atd.), tak výsledky a postřehy z exkurzí i další botanické materiály a data vztahující se k regionu severovýchodní Moravy.

V roce 2019 pobočka k 30. XI. 2019 sdružuje 83 členů, z toho 28 členů ČBS (v roce 2019 se přihlásilo devět nových členů). V roce 2019 proběhly volby do výboru pobočky. Ve volebním období 2019 až 2021 pracuje výbor pobočky v tomto složení:

- Jana Tkáčiková (předsedkyně): Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, 738 01 Frýdek-Místek
- Zbyněk Hradílek (místopředseda): Katedra botaniky, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého, Šlechtitelů 27, 783 71 Olomouc a Katedra biologie, Pedagogická fakulta, Univerzita Palackého, Purkrabská 2-4, 779 00 Olomouc
- Michal Hroneš (jednatel): Katedra botaniky, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého, Šlechtitelů 27, 783 71 Olomouc

Obr. 6: Účastníci bryologické exkurze na zřícenině hradu Starý Jičín 5. X. 2019. Foto: J. Tkáčiková.

Fig. 6: Participants of bryology excursion at the ruins of the Starý Jičín castle, 5.x.2019. Photo: J. Tkáčiková.

- Veronika Kalníková (členka výboru): Ústav botaniky a zoologie, Přírodovědecká fakulta, Masarykova univerzita, Kotlářská 2, 611 37 Brno
- Václav Dvořák (člen výboru): Botanická zahrada Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého, U botanické zahrady 920, 771 46 Olomouc

Moravskoslezská pobočka ve svých řadách ráda uvítá všechny zájemce o botaniku, nejen z regionu střední, severní a východní Moravy a Slezska. Pokud byste se chtěli stát členy pobočky, veškeré potřebné informace najdete na internetových stránkách www.ms-cbs.cz.

JANA TKÁČIKOVÁ

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, Hluboká 66, CZ-738 01 Frýdek-Místek; e-mail: jana.tkacikova@muzeumbeskyd.com